

Avd. Ekonomi och styrning
Gunnar Gidenstam
Tfn 08-452 76 49
e-post: gunnar.gidenstam@skl.se

Till kommunstyrelsen i kommuner
som deltar i Jämförelsenätverk Västkust

Rapport från Jämförelsenätverk Västkust

Bifogat detta brev presenteras resultatet av den jämförelse som gjorts mellan nätverkets kommuner rörande flyktingmottagning som bekostas av den statliga schablonersättningen. Denna rapport presenterades i form av ett utkast för nätverkets styrgrupp den 12 juni år 2009 i Trollhättans kommun.

Rapporten är en jämförelse främst sett utifrån ett brukar- och medborgarperspektiv. Jämförelsenätverket Västkust är en del av det nationella Jämförelseprojektet som leds av Sveriges Kommuner och Landsting. Området flyktingmottagning har inte undersökts tidigare av något nätverk som ingår i Jämförelseprojektet. Det finns få nationella sifferunderlag som kan användas för jämförelse på kommunnivå. Det innebär att mycket av det som presenteras i rapporten är nytt och oprövat i ett jämförande perspektiv. Likaväl som att de jämförande mått som har tagits fram i nätverket väcker nya frågor kring flyktingmottagning, ger de mått som inte varit möjliga att ta fram en indikation på att det finns kunskapsluckor kring hur väl verksamheten fungerar och vilka resultat som uppnås.

Det första området som har undersökts är ”Resurser”. När det gäller ekonomiska resurser har två aspekter undersökts. Dels hur den statliga introduktionsersättningen budgeteras och följs upp, dels hur dessa resurser fördelas i organisationen. Resultatet visar att kommunerna använder sig av olika sätt att budgetera och följa upp kostnaderna. Sammantaget har det varit svårt att jämföra kommunerna. Det har även varit svårt att bedöma om hela schablonersättningen används eller om det blir ett överskott alternativt ett underskott av dessa medel. Noterbart är att det balanskonto kommunerna använder för att fördela resurser mellan olika år varierar från 25 till nästan 0 procent mellan olika kommuner.

De flyktingar som kommunen tar emot är mänskliga resurser i den framtida utvecklingen av kommunen. Här visar undersökningen tydliga variationer när man jämför kommunernas flyktinggrupper med varandra. Det gäller ursprungsland, utbildningsnivå och arbetslivserfarenhet. Även antalet mottagna flyktingar varierar stort, från över 5 per 1000 invånare och år till drygt 0,5 per invånare och år. En slutsats av detta bör vara att kommunernas måste hantera sina resurser på olika sätt och de måste fördelas till åtgärder som anpassas efter olika individuella behov. En sådan tydlig koppling mellan resurser och olik behov har inte gått att verifiera i undersökningen.

Ett noterbart mönster i undersökningen är att kompetensnivån bland SFI-lärare tycks vara lägre i de kommuner som tar emot många flyktingar.

Det andra området som rubriceras i rapporten är ”Arbetsprocesser”. Det finns i nätverket många goda exempel på metoder och arbetsmodeller som kan stärka effekten av insatta medel och öka möjligheten till goda resultat i flyktingintroduktionen. Dock är skillnaderna stora mellan kommunerna inom de tre områden som undersökts: styrning/uppföljning, information/dialog och utbildning/praktik. När det gäller att genomföra de åtgärder/rutiner och system undersökningen inventerat och värderat som betydelsefulla, varie-

rar resultatet från 43 till 68 procent genomförda. Tydligast systematik när det gäller åtgärder inom politisk styrning och uppföljning tycks finnas i de kommuner som tar emot flest flyktingar.

Detta avsnitt i undersökningen öppnar stora möjligheter för ett lärande mellan kommunerna.

Jämförelserapportens sista rubrik är ”Resultat”. Resultaten av flyktingintroduktionen har mätts genom en enkätundersökning bland de deltagare i introduktionsprogrammet som deltar i SFI-undervisning, genom en uppföljning av individuella resultat i SFI-undervisningen samt en undersökning av vad personer gör efter avslutat introduktionsprogram.

Enkätundersökningen visar på en relativt god nöjdhet i samtliga nätverkskommuner. Dock finns variationer mellan kommunerna i svaren på de frågor som ställts. Det är svårt att jämföra dessa resultat mellan kommunerna eftersom metodiken i arbetet med enkäten har varierat. Svarsfrekvensen har även den varierat kraftigt. Det finns däremot stora möjligheter att för respektive kommun lära av resultaten från undersökningen inom respektive kommun.

Det har visat sig svårt att få fram den information som krävs för att jämföra kommunerna när det gäller flyktingarnas situation efter genomgången introduktion. Endast fyra av tio kommuner har lyckats få fram alla de uppgifter som efterfrågats. Det finns en stor förbättringspotential för uppföljning av introduktionens resultat för de enskilda flyktingarna.

Till rapporten finns en bilaga som även den bifogas detta brev. Den innehåller sifferunderlag för flera av de diagram som redovisas i rapporten.

Vid styrgruppsmötet bestämdes att nästa område som skall undersökas är kommunens arbete med att stödja näringslivet. Rapporten skall vara klar till nästa styrgruppsmöte den 18 december 2009 i Borås.

Som avslutning vill vi på SKL tacka för den stora arbetsinsats som medverkande kommuner lagt ned i framtagandet av denna rapport. Förhoppningsvis kommer resultatet leda till förbättringsåtgärder i respektive kommun. Vi tror oss också veta att denna rapport kan tjäna som förebild för andra kommuner som vill undersöka samma område.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING
Sektionen Demokrati och styrning

Gunnar Gidenstam